Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2025/24

7.3.2025

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2025/24,

19. detsember 2024,

millega muudetakse määrust (EL) nr 965/2012 seoses maapealse teeninduse toiminguid käsitlevate nõuetega, mida kohaldatakse õhusõidukikäitajate suhtes

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrust (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91, ([1]) eriti selle artikli 31 lõike 1 punkti a,

ning arvestades järgmist:

(1) Määrusega (EL) 2018/1139 on kehtestatud olulised nõuded, millega tagatakse, et maapealse teeninduse teenuseid osutavad organisatsioonid ja omateenindust teostavad õhusõidukikäitajad osutavad maapealse teeninduse teenuseid ohutul viisil.

(2) Komisjoni määruses (EL) nr 965/2012 ([2]) on sätestatud lennutegevusega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused, mis muu hulgas hõlmavad maapealses teeninduses osalevatele töötajatele mõeldud juhiseid ja protseduure, maapealses teeninduses osalevate töötajate kohustusi, vastutusvaldkondi ja väljaõpet ning õhusõiduki käitajate allhanketoimingud. Kõnealuseid tehnilisi nõudeid ja haldusmenetlusi tuleks ajakohastada ning täpsustada ja viia need vastavusse maapealse teeninduse teenuste ja neid osutavate organisatsioonide suhtes kohaldatavate nõuetega, mis on sätestatud komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2025/20 ([3]).

(3) Selleks et tagada liidus tsiviillennundusohutuse kõrge tase, peaks käesolev määrus kajastama maapealse teeninduse valdkonna kõige uuemaid arengusuundumusi ja parimaid tavasid, võtma arvesse Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni kohaldatavaid standardeid ja soovituslikke tavasid, maapealse teenindusega seotud rahvusvahelisi kogemusi ning teaduse ja tehnika arengut maapealse teeninduse valdkonnas, olema proportsionaalne maapealse teeninduse toimingute mahu ja keerukusega ning pakkuma nõuetele vastavuse kohandamiseks vajalikku paindlikkust.

(4) Seepärast tuleks määrust (EL) nr 965/2012 muuta, et võtta arvesse delegeeritud määruse (EL) 2025/20 [maapealne teenindus] maapealset teenindust käsitlevatest sätetest tulenevaid muudatusi nii juhul, kui nende teenuste osutamiseks on sõlmitud leping kolmandast isikust maapealse teeninduse teenuse osutajaga, kui ka juhul, kui neid teenuseid osutavad keerukate mootorõhusõidukitega ärilise lennutranspordi lende teostavad õhusõidukikäitajad omateeninduse korras.

(5) Õhusõidukikäitajate suhtes kohaldatavate maapealse teeninduse nõuete kehtestamisel võetakse maapealse teeninduse ülesannete ja protsesside kirjeldamiseks kasutusele uued mõisted, millele tuleks lisada ka uued määratlused.

([1]) ELT L 212, 22.8.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj.

([2]) Komisjoni 5. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 965/2012, millega kehtestatakse lennutegevusega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008 (ELT L 296, 25.10.2012, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/965/oj).

([3]) Komisjoni 19. detsembri 2024. aasta delegeeritud määrus (EL) 2025/20, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1139, kehtestades nõuded maapealse teeninduse teenuste ohutule osutamisele ja neid teenuseid osutavatele organisatsioonidele (ELT L, 2025/20, 7.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/20/oj).

(6) Kõik määruse (EL) 2018/1139 kohaldamisalasse kuuluvad organisatsioonid vastutavad ohutusriskide juhtimise eest ja nende eesmärk on ohutust järjepidevalt suurendada, sealhulgas jagades vastastikku ohutusega seotud teavet. Käesoleva määruse eesmärk on tagada, et maapealse teeninduse toimingute liideste ohutusriskide vähendamiseks hakatakse lisaks lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise kohustusele kohaldama ka ühtset lähenemisviisi. See lähenemisviis võimaldab paremini täita lennuohutust mõjutavatest juhtumitest pädevatele asutustele teatamise kohustust ja parandab ohutusalast teabevahetust asjaomaste sidusrühmade vahel. Seepärast tuleks muuta praeguseid norme, et võimaldada õhusõidukikäitajatel jagada lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetest või järelevalve-kontrollidest ja audititest tulenevat asjakohast ohutusteavet teiste organisatsioonidega ning aidata neil säilitada oma toimingute ohutustase.

(7) Määrusega (EL) 2018/1139 kehtestatud oluliste nõuete kohaselt peavad organisatsioonid osutama maapealse teeninduse teenuseid vastavalt õhusõidukikäitajate käitamisjuhistele ja -protseduuridele. Ühed ja samad maapealse teeninduse teenused, mida osutatakse üht ja sama tüüpi õhusõidukitele, võivad eri õhusõidukikäitajate puhul märkimisväärselt erineda ning see suurendab inimliku eksimuse ohtu, mis võib kahjustada õhusõidukit ja ohustada lennuohutust. Seetõttu on maapealse teeninduse teenuste ohutuse ja tõhususe tagamiseks väga oluline ühtlustada erinevaid käitamisprotseduure. Käesolev määrus peaks aitama võimalikult palju vähendada mitmesuguseid erinevaid käitamisprotseduure, mida kasutatakse ühe ja sama maapealse teeninduse teenuse osutamiseks ühe ja sama õhusõidukitüübi puhul, ning tagama nende protseduuride ühtlustamise. Kuna maapealse teeninduse organisatsioonid peavad nende teenuste osutamiseks välja töötama asjakohased käitamisprotseduurid, seades esikohale ohutuse ning säilitades tasakaalu ohutuse ja ärisurve vahel, tuleks lennutegevuseeskirju muuta, et õhusõidukikäitajad saaksid anda oma nõusoleku selleks, et maapealse teeninduse teenuseid osutav organisatsioon, kes on esitanud oma tegevuse kohta delegeeritud määruse (EL) 2025/20 kohase deklaratsiooni, järgib maapealse teeninduse teenuste osutamisel enda kehtestatud käitamisprotseduure.

(8) Selleks et tagada käesoleva määruse kohaldamisala proportsionaalsus ja kooskõla komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2025/20, kohaldatakse maapealse teenindusega seotud uusi kohustusi üksnes nende lennukikäitajate suhtes, kes kasutavad keerukate mootorõhusõidukitega ärilise lennutranspordi lende tehes omateenindust. Lennutegevuseeskirjad peaksid sisaldama vajalikku viidet komisjoni delegeeritud määrusele (EL) 2025/20, et vältida igasugust dubleerimist. Samal ajal peaksid eespool nimetatud nõuded looma ohutusalase lähtetaseme selliste maapealse teeninduse teenuste osutamiseks, mis on komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2025/20 välja jäetud ning mis kuuluvad täielikult õhusõidukikäitaja vastutusalasse ja kontrolli alla.

(9) Õhusõidukikäitajad vastutavad teatavate maapealse teeninduse toimingute eest, mis jäävad täielikult nende kontrolli alla ja mis ei kuulu komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2025/20 kohaldamisalasse. Selliste toimingute hulka kuulub maapealne järelevalve, kui käitaja teeb seda omakäitluse korras, kasutades enda töötajaid, samuti lastimiskontrolli protsessi teatavad etapid, nimelt massi ja balansseeringu arvutused, koormuse planeerimine, massi ja balansseeringut käsitlevate dokumentide väljastamine ja sellega seotud teabevahetus, olenemata sellest, kas seda tehakse omateeninduse korras või allhankena. Lennutegevuseeskirju tuleks muuta, et täpsustada, missugused on käitaja kohustused seoses nende maapealse teeninduse toimingutega.

(10) Omateenindusega tegelevate õhusõidukikäitajate tegevuskäsiraamatusse tuleks lisada ka maapealse teeninduse töötajate väljaõppeprogramm, ilma et see vajaks pädeva asutuse heakskiitu. Selleks et tagada kõigi maapealse teeninduse teenuseid osutavate organisatsioonide võrdne kohtlemine, tuleks tegevuskäsiraamatus sisalduvat väljaõppeprogrammi kontrollida vaid korrapärase järelevalve käigus. Selle võrdse kohtlemise kajastamiseks tuleks muuta ka lennutegevusega seotud asjaomast nõuet.

(11) Lastimiskontroll on keerukas ja ohutuse seisukohalt oluline maapealse teeninduse protsess. Lastimiskontrolli protsess koosneb mitmest etapist ning eeldab ülesannete ja kohustuste selget jaotust nende täitmises osalevate isikute vahel. Massi ja balansseeringu arvutused, koormuse planeerimine, massi ja balansseeringut käsitlevate dokumentide väljastamine ning sellega seotud teabevahetus on lastimiskontrolli protsessi osad, mis kuuluvad täielikult õhusõidukikäitaja vastutusalasse ja kontrolli alla, kuna need põhinevad üksnes õhusõiduki tootja ja õhusõidukikäitaja esitatud andmetel. Ehkki lastimiskontrolli protsess on õhusõidukikäitajatele juba tuttav ja nad kohaldavad seda osana oma kontrollisüsteemist, ei ole praegustes normides selgelt kindlaks määratud

lastimiskontrolli protsessi ega sellega seotud toiminguid tegevate isikute eri ülesandeid ega kohustusi. Kuna õhusõidukikäitaja võib lastimiskontrolli protsessi etappe teostada nii omateeninduse korras kui ka sõlmida selleks lepingu maapealse teeninduse teenuseid osutava kolmandast isikust organisatsiooniga, on oluline, et lastimiskontrolli käsitlevate eeskirjadega tagatakse selles küsimuses selgus ja õiguskindlus ning võrdsed tingimused kõikidele asjaomaseid toiminguid tegevatele organisatsioonidele. Lennutegevusnõudeid tuleks muuta, et määrata õhusõidukikäitaja tegevuskäsiraamatus kindlaks lastimiskontrolliga seotud isikute ülesanded ja kohustused ning lisada nende kirjeldus.

(12) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed põhinevad Euroopa Liidu Lennundusohutusameti arvamusel nr 01/2024, [4] mis on välja antud kooskõlas määruse (EL) 2018/1139 artikli 75 lõike 2 punktidega b ja c ning artikli 76 lõikega 1.

(13) Maapealse teeninduse sektorile ja pädevatele asutustele tuleb pärast käesoleva määruse jõustumist anda piisavalt aega uue õigusraamistiku rakendamiseks, mistõttu käesoleva määrusega tuleks ette näha kolmeaastane üleminekuperiood.

(14) Käesolevas määruses sätestatud nõuded on kooskõlas määruse (EL) 2018/1139 artikli 127 kohaselt loodud tsiviillennunduse valdkonna ühiste ohutuseeskirjade kohaldamise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 965/2012 I, III ja IV lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Seda hakatakse kohaldama 27. märts 2028.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 19. detsember 2024

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

[4] https://www.easa.europa.eu/en/document-library/opinions/opinion-no-012024.

LISA

Määruse (EL) nr 965/2012 lisasid muudetakse järgmiselt.

1. I lisasse lisatakse punktid 130 ja 131:

„130) „maapealne järelevalve“ – maapealse teeninduse teenus, mis hõlmab järelevalvealaseid toiminguid, mida kohaldatakse kõikide maapealse teeninduse teenuste suhtes, mida käitajale lennuväljal osutatakse. Õhusõidukikäitaja võib selle teenuse tellida maapealse teeninduse organisatsioonilt või osutada asjaomast teenust ise omateeninduse korras;

131) „lastimiskontroll“ – õhusõiduki käitaja vastutusalasse kuuluv protsess, millega tagatakse õhusõiduki ohutu ja tõhus lastimine enne iga lendu;“.

2. III lisa muudetakse järgmiselt:

1) punktile ORO.GEN.150 lisatakse alapunkt d:

„d) teavitab maapealse teeninduse teenuseid osutavaid allhankijast organisatsioone nõuete rikkumise kõrvaldamiseks võetud meetmetest, kui see rikkumine mõjutab otseselt asjaomase maapealse teeninduse organisatsiooni ohutusriski taset või tema kohustusi.“;

2) GEN-alajao 3. jaotisele „Täiendavad organisatsioonilised nõuded“ lisatakse punkt ORO.GEN.315:

„ORO.GEN.315 Maapealse teeninduse käitamisprotseduurid

a) Käitaja tagab, et tema õhusõidukitele, reisijatele, postile ja lastile osutavad maapealse teeninduse teenuseid tema enda töötajad omateeninduse korras või kolmandast isikust maapealse teeninduse organisatsioon allhankena või mõlemad kombineerituna.

b) Käitaja tagab, et kolmandast isikust maapealse teeninduse organisatsioon osutab teenuseid vastavalt asjaomase käitaja juhistele ja protseduuridele.

c) Kui delegeeritud määruse (EL) 2025/20 [maapealne teenindus] artikli 2 lõikes 2 loetletud maapealse teeninduse teenuseid tellitakse allhankena organisatsioonilt, kes tegutseb deklaratsiooni tingimuste alusel vastavalt kõnealusele määrusele, võib käitaja kasutada allhankijast organisatsiooni käitamisprotseduure järgmistel juhtudel:

1) käitaja on nõus, et asjaomane maapealse teeninduse teenuseid osutav organisatsioon järgib maapealse teeninduse teenuste osutamisel enda kehtestatud käitamisprotseduure kooskõlas delegeeritud määruse (EL) 2025/20 [maapealne teenindus] punkti GH.OPS.005 alapunktiga b. See nõusolek dokumenteeritakse;

2) maapealse teeninduse teenuseid osutav organisatsioon on deklareerinud oma suutlikkust täita osutatavate teenustega seotud kohustusi ja asjaomane deklaratsioon on kehtiv;

3) käitaja ei ole suuteline esitama maapealse teeninduse teenuseid osutavale organisatsioonile oma protseduure ja juhiseid.

d) Kui käitaja teostab maapealset järelevalvet enda töötajatega omateeninduse korras või sõlmib selleks allhankelepingu kolmandast isikust teenuseosutajaga, peab ta tagama, et maapealse teeninduse järelevalvefunktsioon vastab punkti ORO.GEN.110 nõuetele ja et ta lisab oma tegevuskäsiraamatusse järgmised elemendid:

1) maapealse järelevalve kohaldamisalasse kuuluvate toimingute ja kõikide vajalike protseduuride kirjeldus;

2) järelevalvefunktsiooniga seotud kohustused;

3) asjakohane väljaõppeprogramm, milles keskendutakse ohutusalasele väljaõppele, kui järelevalvefunktsioon hõlmab ohutusega seotud ülesandeid.“

3. IV lisa muudetakse järgmiselt.

1) GEN-alajao 1. jaotisele „Mootoriga õhusõidukid“ lisatakse punkt CAT.GEN.MPA.220:

„CAT.GEN.MPA.220 Keerukate mootorlennukitega ärilise lennutranspordi lende teostavate käitajate lisakohustused omateeninduse korral

a) Käitaja, kes osutab delegeeritud määruse (EL) 2025/20 [maapealne teenindus] artikli 2 lõikes 2 loetletud maapealse teeninduse teenuseid kas endale või ühe ja sama lennuettevõtjate ärirühmituse raames (omakäitlus), peab vastama kõnealuse määruse I ja II lisa kohaldatavatele nõuetele, välja arvatud maapealse järelevalve funktsiooni suhtes kohaldatavad nõuded, mille puhul tuleb järgida punkti ORO.GEN.315.

b) Käitaja esitab maapealse teeninduse järelevalve eest vastutavale pädevale asutusele oma maapealse teeninduse töötajate koolitusprogrammi vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2025/20 [maapealne teenindus] punktile ORGH.GEN.145. Ohtlikke kaupu käsitlev väljaõppeprogramm tuleb heaks kiita vastavalt punkti ORO.GEN.110 alapunktile j.“;

2) punkti CAT.POL.MAB.105 alapunkti b alapunkt 1 asendatakse järgmisega:

„1) kontrollima väljastatavate andmete õigsust tagamaks, et need on lennukäsiraamatus või tegevuskäsiraamatus ette nähtud piirangute raames (kui viimased on rangemad) ning“;

3) lisatakse punkt CAT.POL.MAB.110:

„CAT.POL.MAB.110 Lastimiskontrolli protsess

Käitaja kehtestab ja rakendab lastimiskontrolli protsessi ja sellega seotud protseduurid, mis lisatakse tegevuskäsiraamatusse.“